

Børne Blad

Udkommer hver søndag.

Nr. 40.

5te oktober 1902.

28de aarg.

Kurven fuld af kattepusser.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I paffer til en adresse paa over 5 eksemplarer leeres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Entered at the Post Office at Decorah, Iowa,
as second-class matter.

Forklaring

over

Luthers lille Katekisme.

10de Læse.

44. Hvad kræver det tredje bud af os alle?

Det tredje bud kræver af os alle, at vi holder Guds ord helligt, gjerne hører og lærer det.

45. Naar holder vi Guds ord helligt? Vi holder Guds ord helligt, naar vi agter det for vor største skat, bevarer det i vort hjerte og leber efter det.

Salme 119, 72. Din munds lov er mig bedre end tusend stikker guld og sølv.

Salme 119, 11. I mit hjerte har jeg gjemt dit ord, forat jeg ikke skal synde imod dig.

Luk. 11, 28. Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det.

Etj.: Maria, Jesu moder, Luk. 2, 19, 51.

— Maria, Martas søster, Luk. 10, 38-42.

*46. Hvorfor helligholder vi søndagen?

Vi helligholder søndagen ikke efter nogen Guds befaling, men i frihed som de første kristne, forat vi paa den dag, Kristus stod op fra de døde, kan have en bestemt tid til fælles gudstjeneste.

Ap. Gj. 20, 7. Paa den første dag i ugen, da disciplene var forsamlede for at bryde brødet, talte Paulus for dem.

Mat. 1, 10. Jeg blev henrykket i aanden paa Herrens dag.

Læs 1 Kor. 16, 2.

*47. Hvorfor har vi ogsaa kirkelige festdage?

Vi har kirkelige festdage til minde om Guds store gjerninger til vor frelse. — Kirkeaaet.

Agterudseilet.

(Slutning.)

"Sig, om der er nogen, der vil hjælpe mig", klagede og bad en bergensstemme bag et forhæng længere borte i gangen. Det var bestemt damen med stammelen; jeg kikkede bag forhænget. Jo, ganske rigtigt. Hun sad paa kanten af sin isie; hun var saa tyk, at hun ikke troede, hun kunde komme ud igjen, hvis hun klemte sig ind, sagde hun.

Dere kan tro, hun satte mig i aktivitet. Hun havde forlagt alle sine sager, en pulsvante her og en pulsvante der; jeg maatte finde op alt sammen, en blomsterbutik inde i salonen og galoscher under sofaen. Tilslut var det stammelen oppe paa dækket. Det var nu bare moro at komme op paa dækket en tur igjen, kan dere vide; jeg tumlede fra den ene kant til den anden og lo alt, hvad jeg orkede.

Tilslut syntes vist opbarningspigen, at jeg svæbede for meget om dernede i gangene og gif i veien, for hun puffede mig uden videre ind i en lugar. Der sad madamen med laagekurven.

"Sig, om der er nogen, der vil hjælpe mig", klagede den bergenske dame fremdeles i lugaret lige overfor os.

"Kan De skjønne, hvorfor slige reiser?" — sagde madamen og kastede med naffen ad den kant, stemmen kom fra; "naar en har sit gode hjem og sin gode seng og sit gode stel, — aa er det saa, folk ligger og væter efter?"

"Hvad reiser De efter da?" spurgte jeg.

"Na, jeg har været en liden tur borti Grimstad hos min søster en tre ugers tid; jeg havde ikke tænkt, jeg skulde ble't der mere end en uge i det høieste, saa jeg tog ikke mere end et stifte med mig, saa De maa undskyldte, om jeg ser noget usynlig ud."

Nei, jeg forsikrede, at hun ikke saa det mindste usynlig ud. Men den madamen var forførdelig snodig, kan dere tro. Hun fortalte mig hele sit levnetsløb. Hendes mand var skipper; to gange havde hun været med ham inde i varmen — hjemme i vor by kalder de det ogsaa at være inde i varmen, naar de har været inde i det forte hav — "og en gang ober ækvatoren helt til en plads, de kalder saa meget som Buenos Ayres, og der var saa fornydeligt, mor, med ridende politi i gaderne."

Og hele tiden, mens vi snakkede sammen, tuggede og spiste hun. For der var en i Grimstad, som hed Gonnersen, og som var saa ga-

lant, at han havde kjøbt en hel "korj" med kage til hende til reisen: "Værsgod, forsmaar dere en kage", hød hun mig, ret som det var.

"For Gonnersen var saa galant", var det sidste, jeg hørte, da hun gik over landgangen i Fredrikshavn. Der hørte hun hjemme. Siden stod hun paa bryggen med det ene øie knebet dygtig igjen og viftede til mig og thyggede.

Nu havde vi bare Sarvik og Ballø igjen, saa kom vi til Horten; der skulde jeg møde Mina; — hurra — hurra, hvor jeg glædede mig!

Men det er sandelig godt, at en ikke ved, hvad der skal hændes; for det var paa Horten, jeg blev agterudseilet, og det kom af, at dampskibet bare ringede en gang ved Hortens brygge, og det tillader jeg mig virkelig at sige, er slummod dem, der rejser og har betalt billet helt til Kristiania.

Ja, det var fælt; men nu skal dere akkurat saa vide, hvorledes det gik til. Da vi kom til Horten, stod Mina paa bryggen med nh, rød parasol. Mor og Karsten laa nedenunder endnu. Jeg sprang øieblikkelig iland, kan dere vide. Mina og jeg syntes, det var forferdelig moro at snakke sammen; for vi havde ikke seet hinanden paa over fjorten dage.

"Deroppe bor bedstemor", sagde Mina, "deroppe, se der, — kom her, bare to-tre skridt at løbe, saa ser du det bedre; se, der er haven og dukkestuen med røde gardiner. Ser du dukkestuen, — bare et par skridt til, — og der er telebanen i bedstemoders have —"

Vi løb og vi løb opover; der ringede dampskibet. "Det ringer vel tre gange", sagde jeg. "Du kan vide det", sagde Mina og forklarede videre: "Ser du den hvide baaden med flaget —"

Jeg hørte en mistænkelig lyd nebe fra dampskibet og vendte mig lynsnart om; jo ganske rigtig, der lagde det fra bryggen, først et par slag agteroper med maskinen, saa med fuld fart forover. Jeg løb i stormskridt nedover bryggen.

"Stans — stans — stans, jeg skal med —"

Men tror dere, der var nogen, der brydte sig om, enten jeg raabte eller ei, saa tager dere fejl. Der var ikke et menneske ombord, som vendte paa hovedet engang, og sjauerne paa bryggen lo alt, hvad de orkede. Der gik dampskibet med mor og Karsten!

Jeg spørger bare, om dere ikke levende kan sætte dere ind i mine følelser; ja, for jeg blev saa fortvilet, at jeg satte mig plat ned paa bryggen og græd. Hvad maatte mor tro; hun

troede vel, jeg var faldt overbord, naar jeg forsvandt sliq sporløst med en eneste gang; — og hvad vilde far sige, — og hvorledes i alverden skulde jeg komme til Kristiania nu?

Na, hvor jeg græd den gangen paa Hortens brygge! Tilslut maatte jeg gaa hjem med Mina. Og Minas bedstemor var svært sød, det var hun, og Horten var vist en pen bh, og der var vist mange snilde mennesker der, det tror jeg gjerne; men jeg syntes, det var fælt at være der, jeg. Jeg brydte mig ikke om dukkestuen med røde gardiner eller nogen ting, skjønt det var den nydeligste dukkestue, jeg har seet i mit liv, med to smaa ghngestole med smaa broderede puder i stuen og smaa puddingsformer og dørslag paa væggene i hjøttenet.

Men Minas bedstemor telegraferede til mor til Drøbak, at jeg var i god behold paa Horten; og om aftenen sent kom der telegram fra mor fra Kristiania, at jeg maatte saa laane reise-penge hos Minas bedstemor, og at jeg tidlig næste morgen skulde rejse med et lidet dampskib indover fjorden.

Altid kommer jeg op i saa meget rart; ja, for jeg har rigtignok aldrig hørt om nogen liden pige, som blev agterudseilet sliq som jeg paa Hortens brygge. Minas bedstemor vilde, at jeg skulde blive der nogle dage, og vilde telegrafere til mor og spørge, om jeg fik lov; men det vilde jeg ikke; for jeg længtes saa usigelig efter mor. For om natten havde jeg ligget saa længe baagen, og da syntes jeg saa tydelig, jeg følte paa mig, at jeg vist aldrig fik se mor igjen mere. Derfor vilde jeg ikke paa nogen maade blive igjen.

Der sad jeg da i graalysningen næste morgen paa et fugtigt dæk ombord i et lidet dampskib med to store poser med kage.

Mina stod paa bryggen og viftede og gjespede; for klokken var ikke mere end fem om morgenen.

Jeg frøs og spiste op kage efter kage og gruede for, hvad mor vilde sige, naar jeg kom frem. Jo, dette var rigtignok en anden ankomst til Kristiania, end jeg havde tænkt.

Der var ikke andre passagerer ombord end jeg og en stor hund, som stod i baand med adressen paa ryggen. Og den havde jeg ikke stor moro af heller, for den gleskede efter mig, da jeg klappede den.

Siden kom kaptainen hen og snakkede med mig. Da jeg fortalte ham, at jeg var bleven agterudseilet paa Hortens brygge igaar eftermiddag, lo han, saa han blev ganske violet i

„Nei, den musik liker vi ikke!“

3 ferien.

ansigtet. Sig mig, om dere kan skjønne, at det var noget at le af? Forresten var kaptainen noksaa snild; for jeg fik lov at komme op paa kommandobrettet til ham, og der opholdt jeg mig hele tiden, til vi kom til Kristiania.

Jeg maa sige, at Kristiania er en pen by. Jeg saa nœie paa alting deroppe fra kommandobrettet, kan dere tro, og kaptainen fortalte og pegte og viste mig, saa jeg vidste næsten alting, inden vi havde lagt til bruggen. Der stod onkel Karl, mor og Karsten og ventede. Mor rystede paa hovedet og saa vred ud; men onkel Karl lo og nikkede med stor hvid knebelsbart.

"Gudsvel, jeg ser dig igjen", sagde mor; "du kan tro, jeg var ængstelig for dig."

"Vil du ikke have greie paa, hvem der eier alle heftene, du ser, du da?" spurgte onkel, da vi var komne vel tilfæde i vognen. "Karsten vilde vide, hvem der eiede hver eneste heft, som vi mødte paa gaden, da vi kjørte opover igaar-aftea."

"Vatre øine paa bitjungen", sagde onkel plubselig.

Jeg saa mig forbauset om; for jeg saa ingen bitjunge noget sted. Men tænk, saa skjønte jeg det, at det var mig, han mente. Jeg har rigtig seet paa øinene mine siden; men jeg synes ikke, de er noget vatre, jeg; for de er altfor runde og ser saa forundrede ud.

Men al den moro, jeg havde i Kristiania! Ja, det kan ikke engang nytte, at jeg beghnder at fortælle om det; for da blev jeg aldrig færdig.

Ja, for jeg har et forfærdeligt snakketøj, naar jeg først lægger iveri, det siger alle mennesker.

En dag i juli.

Læreren i naturhistorie havde sagt til børnene, at de burde have øinene med sig i den lange sommerferie og studere dyre- og planteverdenen, saa meget de kunde.

Ja, det vilde de naturligvis gjøre. En dag mente Anton og hans to søstende, at det vilde være en prægtig dag til at samle blomster til sit herbarium. Og saa var det ud. Hunden maatte naturligvis være med. Da de kom ud i havnegangen, lagde de merke til, at hunden begyndte at snuse saa rart, og da de skulde undersøge, hvad det var for noget, opdagede de et rebe paa marken. Tænk! Et rebe med fem smaa fugleunger. De spekulerede en stund paa,

hvad slags fugle det kunde være, og kom endelig til det resultat, at det maatte være lerker. Saa løb en af dem hjem efter et stykke brød. Ungerne var næsten for smaa til at spise, men en af dem forsynte sig lidt. Børnene troede straks, at fugleungerne ikke havde nogen moder, men dagen efter saa de, at det nok ikke var tilfældet. Hunden, som ogsaa da var med, gjorde ikke det mindste ugagn. Tilslut blev fuglene saa vant til børnene, at de aabnede sin mund, naar de smaa venner kom med mad til dem. En dag tog Anton med sig en staal vand, og da var det rigtig morsomt at se, med hvilken fryd de smaa lerker plastede i vandet. Undertiden spiste de saa graadig, at maven holdt paa at sætte sig fast i halsen paa dem. Da de blev ældre og sterkere, bobede de sig en fod eller to bort fra rebet; og en morgen kunde børnene trods al søgen ikke finde fugleungerne, som nok var blevne saa sterke, at de havde forladt sit rebe.

Det ikke mindst smukke ved denne lille historie var, at skjønt alle nabobørnene besøgte lerkefamilien hver dag, saa gjorde de den aldrig noget ondt. Jeg mener ikke, at det var for meget gjort af børnene; thi snilde børn gjør ikke smaauglene noget ondt. Men det er desværre ikke alle børn, som er snilde, og det faar nok mere end en fuglefamilie erfare.

Manden i maanen.

Første gang, man viser et barn manden i maanen, vil det gjerne vide, hvorledes og hvorfor han er kommen der. Jeg har hørt mødre fortælle sin lille, at manden blev greben, som han en søndag holdt paa at stjæle ved, og at han derpaa blev forvist til maanen. Det er nu vel ikke sikkert det da; en gammel forfatter kalder manden i maanen Rain, mens jøderne har et gammelt sagn om, at det skulde være Jakob, som engang imellem viser os sit ansigt i maanen. I Tyskland gaar der et sagn om, at der er baade en mand og en kone i maanen, manden, fordi han en søndag strøede nyperoser paa kirkebeien, konen, fordi hun lavede smør paa den samme dag. Konen bærer paa sit smørspand, manden paa sit torneknippe. — Hollænderne siger, at manden blev greben, da han holdt paa at stjæle grønager.

Paa Ceylon mener de indsydte at se en hare i maanen, ikke en mand altsaa. Haren, siger de, er bleven hævet til denne høie hædersplads,

forbi den engang hoppede i barmen, forat Buddha kunde faa sig en god steg. — I maanen finder kineferne en kanin, som støder ris i en morter.

I gamle dage dyrkede mange folk maanen som en gud; ja, det samme er forresten tilfældet endnu blandt flere vilde folkestammer. Beshnærlig nok har selv civiliserede folk en hel del rare forestillinger om maanen. Den engelske bonde betragter det saaledes som et uhyggeligt tegn, hvis han ikke har en sølvmynt i sin lomme, naar han første gang ser nymaanen.

Det er en meget almindelig opfatning, at maanen skal have indflydelse paa veiret, en opfatning, som vistnok ikke stemmer overens med de virkelige forhold.

Maaneformørkelser er man ikke mere bange for nu, men saa har det ikke været bestandig. De gamle romere mente, at formørkelsen skrev sig fra troldomskunster, og deres astrologer havde sin haarde nød med at afberge den fare, som de ellers mente vilde komme.

Naar maanen formørkes, tror mange kinesere, at den angribes af en uhyre slange, og for at jage bort slangen slaar det saakaldte "himmelste riges" indbyggere paa trommer.

Vi ved heldigvis, at maanen er et aldeles uftadeligt himmellegeme, og fryder os ved dens sølverne lys.

Mellem søskende.

Du har en hel del smaa søskende, og dem holder du naturligvis meget af. Men taler du altid venlig til dem? Du kjender vist til det, at det er søskende, som omtrent aldrig er venner, lidt uvenskab og trætte er der saa at sige bestandig. Det er ikke af det gode, men meget slygt, og du kan nok komme til at angre paa, at det er saaledes.

Jeg læste nylig en liden historie, som jeg nu skal fortælle dig.

Ellen og Hanna var søstre, de boede i et pent hus med en stor have foran. Ellen holdt meget af sin lille søster og var i mere end en henseende et godt eksempel for hende. Men som det desværre er med de fleste mennesker, havde Ellen en slygt feil: hun kunde undertiden blive sint, og da brugte hun mindre pene ord.

En dag gik Ellen ned i haven for at lege. Hendes lille søster laa slygt paa en sofa i havestuen. Som Ellen holder paa at more sig, fik hun et stort æble af fruuen i nabogaarden. Med det sprang hun ind i havestuen og viste det

frem til sin søster. "Se, Hanna", raabte hun, "hvilket vakkert æble jeg har faaet; har du nogenfinde seet et saa stort og pent æble?"

Lille Hanna rakte frem haanden og sagde: "Na, snilde Ellen, lad mig faa det; jeg er saa tør i munden, og derfor vilde jeg faa gjerne have æblet."

Nu vidste Ellen, at Hanna var for slygt til at komme ud i haven og faa æble af nabogaarden; hun burde derfor naturligvis givet hende ialfald halvdelen af æblet. Men istedenfor blev hun ærgerlig og mente paa det, at hun vilde have æblet selv.

Stakkars Hanna vendte sig bort med taarer i øinene.

Tre dage efter laa hun lig.

Hvorledes fik Ellen det da?

"Alt", sagde hun, "hvis Hanna kunde blive levende igjen, skulde jeg altid tale pent og venlig til hende."

Men nu var det for sent.

Godt sagt og godt gjort.

En brav landmand havde to sønner, som han gjerne vilde have godt oplærte. Han antog derfor en lærer til dem. I det han nu overgav ham gutterne til undervisning, sagde han: "Min kone og jeg overgiver Dem her det kjæreste, vi eier. Her er vore to sønner; opdrag dem nu saa, at De kan forsvare det. Jeg saa gjerne, at de lærte at regne og skrive godt, men fristendom maa der først og fremst indøves — saa kan de blive sat i stand til at føre et liv til velbehag for Gud og mennesker. Naar De nu gjør Deres bedste med dem, saa bliver vi nok enige om Deres løn."

Læreren fandt gutterne lærvillige og flittige. Selv var han en dygtig lærer, og alt gik godt. Gutternes fader og moder hørte ofte paa undervisningen og holdt læreren i agt og ære.

Snart var aaret ude. "Nu, hvor meget er jeg Dem skyldig?" spurgte manden. Læreren forlangte en besteden løn. "Hvad! Ikke mere?" raabte manden. "Nei, saa meget faar en almindelig arbejder. Jeg kan ikke noksom lønne den mand, der hjælper mig at opdrage mine børn til gode og nyttige mennesker. Jeg giver Dem med glæde det dobbelte og vil efterhaanden ogsaa forhøje den sum."

Dette har virkelig tildraget sig. Og der er endnu dem, som gjerne vil vise gode lærere agtelse og kjærlighed og belønne dem for deres gerning.

Nei, den musik liker vi ikke.

Karen har faaet ny trompet, og den vil hun naturligvis prøve, men det stulbe hun nok ikke have gjort, thi nu kommer alle hundene i nabolaget og protesterer med meget energiske hyl. Det er ganske besynderligt forresten, at hundene ikke liker musik. Med hesten er det, som du vist ved, ganske anderledes; selv den trægeite stabeis af en hest bliver som et andet dyr, naar den hører musik.

I frien.

Du verden, hvor deilig det er! Nu har de gaaet paa skolen hele aaret, uge efter uge, strævet baade hjemme og paa skolen, men nu er de fri. Saa godt den herlige ferietid smager! Ja, det er nok deilig at gaa paa skolen ogsaa, men ferien er saa vitunderlig deilig. Her ligger de to gutter ude i skogen og bare hviler. Ja, hvil bare! Om nogle faa uger, som gaar saa usigelig fort, er ferierne forbi, da begynder atter skolens arbejde, som nok kan være ganske stridt mangen gang, men som alligevel giver en saa herligt et udbytte, naar det drives med ihærdig trofast.

Dpl. paa billedgaade i nr. 38

De gamle nordiske vikinger plyndrede og herjede, hvor de kom.

Bogstavaade.

1 2 3 maa alle mennesker have, 1 2 5 3 4 er et pigenavn, 1 2 3 3 10 6 7 er en by i Asien, 7 6 5 bruger snedderen, 8 9 10 bruges, naar man baster, 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 er en ø.

Stjulte navne.

Kalmar en svensk by. (To pigenavne, et guttenavn, et dyr.)

Fitserbillede.

Hvor er lærlingen?

Billedgaade.

en

e b

le